

SVATÝ MARTIN

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Jankovec, Petr

Svatý Martin / Petr Jankovec ; ilustrovala Markéta Štefková.

– V Praze : Karmelitánské nakladatelství, 2021. – 60 stran : ilustrace

ISBN 978-80-7566-150-0 (vázáno)

* 27-36 * 27-722.52 * 27-76 * 27-36-5 * 27-662:3 * 929 * (44) * (0:82-322.6) * (0:82-322.2) * (0.053.2)

– Martin z Tours, svatý, asi 315-397

– křesťanští světcí – Francie – 4. století

– biskupové – Francie – 4. století

– christianizace – 4. století

– kult svatých

– křesťanství a společnost – 4. století

– biografické příběhy

– náboženské příběhy

– publikace pro děti

27 - Křesťanství. Křesťanská církev všeobecně. Eklesiologie [5]

0/9-053.2 - Literatura pro děti a mládež (naučná) [26]

Knížku věnuji svým dětem Lukášovi, Elišce, Terce a Martinovi

© Karmelitánské nakladatelství, s. r. o., Praha, 2021

ISBN 978-80-7566-150-0

Petr Jankovec

SVATÝ MARTIN

Ilustrovala Markéta Štefková

karmelitánské
nakladatelství

JAK JSEM SE NARODIL

Milé děti, jmenuji se Martin a vítám vás v Panonii, ve městě Sabaria, které se dnes nazývá Szombathely a najdete ho v Maďarsku. Panonie byla kdysi provincií na okraji velké a mocné Římské říše.

Narodil jsem se v Sabarii jako Říman: můj tatínek byl totiž římský voják – vojenský tribun. Dnes by se řeklo, že byl generálem a měl na starosti zdejší vojenskou základnu.

Táta měl velkou radost, že se mu narodil chlapec. Představoval si, že půjdu v jeho stopách a stanu se vojákem jako on, a proto mi dal jméno *Martin*. Před příchodem křesťanství totiž římsí vojáci uctívali boha války *Marta*.

Všichni rodiče na světě do svých dětí vkládají přání. Ale ne všechny děti tato přání vyplní. I moji rodiče se mnou měli jisté plány, já jsem ale šel jinou cestou.

Později jsem na své rodiče často myslel a modlil se za ně.

Rodiče to s námi myslí dobře. Pomodlíš se za ně krátce?

Dobrý Otče, odplať rodičům jejich starosti i oběti. Dej jim zdraví a ochraňuj je. A mně dej, abych jim dělal radost.

Zptej se rodičů, jaká dobrodružství zažili
nebo čím chtěli být, když byli ještě dětmi.
A po čem toužíš ty?

*Pane, ty znáš mé srdce,
touhy i má skrytá přání.
Všechny ti je svěřuji
a chci ti odevzdat svůj život.*

DĚTSTVÍ V ITÁLII

Z Panonie jsme se brzy po mém narození přestěhovali do severoitalské Pavie, kde jsem strávil krásné dětství. Pavia leží třicet kilometrů jižně od Milána. Je tu důležitý most přes řeku Ticino, který hlídala vojenská posádka. Velitelem této posádky byl můj otec.

Moji rodiče chtěli, abych měl co nejlepší vzdělání, a tak mi obstarali několik učitelů. Někteří byli z Milána a někteří z nich byli křesťané. Po pronásledování, při kterém bylo pro víru zabito a umučeno množství křesťanů, bylo křesťanství již povoleno. Díky císaři Konstantinovi se křesťané od roku 313 už nemuseli skrývat.

Byli jste někdy v Římě? Jestli ne, tak až se tam dostanete, navštivte katakomby. V podzemních chodbách s hrobovými výklenky se seznámíte s tím, co všechno první křesťané vytrpěli a obětovali pro víru v Ježíše Krista. Křesťané věří hlavně v to, že Bůh je láska a že miluje všechny lidi. Křesťanství učí vzájemné lásce mezi lidmi.

Když jsem byl kluk, přemýšlel jsem jako vy, co budu dělat, až vyrostu. Hodně mých kamarádů chtělo být vojáky, senátory, politiky – prostě váženými občany Římské říše. Ale já jsem obdivoval poustevníky na poušti. Lidi,

kteří žili úplně o samotě, modlili se a postili. Když mi bylo patnáct, chtěl jsem se dokonce stát jedním z nich.

Ale moji rodiče – a vlastně i Pán Bůh – se mnou měli jiné plány. Stal jsem se vojákem a musel jsem plnit vojenské povinnosti.

Milý Bože, prosím tě, opatruj všechny děti tohoto světa.

Děti potřebují lásku svých rodičů. A rodiče se svým dítětem snaží udělat domov co nejhezčí. Ale skoro nic na světě není samo od sebe. Oběd se sám neuvaří, pokoj neuklidí, postel neustele a podlaha nevytře. Pomáháš občas rodičům? Co děláš s radostí?

BOŽÍM VOJÁKEM

V armádě jsem sloužil už řadu let, ale po příhodě s žebrákem jsem začal tušit, že se má důstojnická kariéra blíží ke konci. Naše jednotka se přesunula na severní hranici, protože Římskou říši napadli barbaři. Schylovalo se k bitvě a císař Julián shromáždil vojsko. V té době bylo dobrým zvykem, že před bitvou rozdával vojákům žold sám císař. Zavolal si tedy i mě, aby mi předal plat. Jenomže netušil, co se mu chystám říci. Když na mě přišla řada, přistoupil jsem k němu a řekl mu: „Až dosud jsem bojoval za tebe. Teď dovol, abych bojoval za Boha.“ Neumíte si představit to ticho a napětí. Císař zrudl a začal na mě křičet: „Vzpíráš se vojenské službě ne kvůli víře, ale kvůli strachu ze zítřejší bitvy!“ Celý se vzteky třásl a dál křičel: „Ty, syn veterána a důstojník mé gardy, ty se bojíš bitvy? To je zrada na císaři!“ Počkal jsem chvíli, až se uklidní, a pak jsem mu klidným hlasem řekl: „Zítra půjdu před šik vojáků, beze zbraně. Chránit mě bude jen znamení kříže.“

Císař mě nechal zavřít s tím, že se druhý den ráno postavím barbarům beze zbraně. Věřte nevěřte, celou noc jsem byl plný pokoje a odevzdán osudu. Poklekl jsem a modlil se k Pánu Bohu, smířený s jeho plánem. Jenže druhý

den bylo všechno jinak. Nepřátelé poslali ráno vyslance s prosbou o mír. Chtěli odevzdat své zbraně. Tohle, co se stalo, bylo velkým Božím znamením i pro císaře. Byl jsem propuštěn z armády a můj život konečně patřil Bohu.

Pane Bože, prosím, dej mi odvahu ke správným rozhodnutím.

Znáš to: Nejdřív s něčím hloupým ztratíš řadu času – a pak ti nezbude čas na důležité věci, jako je přátelství nebo škola. Uděláš s tím něco? Rozvrhni si dobře, co chceš dělat. Dáš přednost tomu, co je důležité, nebo jen tomu, co tě baví a nestojí tě žádnou námahu?

VOLNÝ JAKO PTÁK

Konečně jsem dosáhl svého. Byl jsem svobodný a volný a mohl se stát pravým poustevníkem. První, co jsem řešil, bylo: Kam se vydat? Mohl jsem putovat do Egypta nebo do Sýrie, kde žili opravdoví mistři poustevnického života. V té době zemřel svatý Antonín, poustevník v Egyptě. Já se ale vydal do Trevíru, jednoho z nejvýznamnějších měst Římské říše. Bylo zde živé křesťanské společenství a já tu poprvé uslyšel o biskupovi Hilariovi z Poitiers.

Hilarius byl velmi vzdělaný muž a já si usmyslel, že ho navštívím. Chtěl jsem ho požádat o radu, jak vést poustevnický život, abych se co nejvíc podobal našemu Pánu Ježíši Kristu. Hilarius mě po příjezdu do Poitiers přijal velmi srdečně. Po několika dnech mi nabídl, abych mu

dělal jáhna, ale já to odmítl, protože jsem se na tuto službu zatím necítil připravený. Po určitém čase mě ale biskup přemluvil, a ze mě se stal jáhen, tedy muž, který pomáhá při bohoslužbách. Hilarius byl můj velký učitel a já se od něho rád učil, jak se stát dobrým křesťanem. Ale Bůh měl se mnou jiné úmysly.

Jednou v noci se mi ve snu dostalo znamení, abych navštívil své rodiče. Rodiče stále ještě nežili jako křesťané a přestěhovali se zpátky do Sabarie. Cesta k nim nebyla snadná. V Alpách jsem zabloudil, dokonce mě přepadl loupežník. Já ho ale po několika dnech přivedl ke křesťanství a přesvědčil jsem ho, aby vedl dobrý život. Poblíž Milána jsem potkal jakéhosi muže, který se mě zeptal: „Kam jdeš?“ Odpověděl jsem mu: „Kamkoli mě dobrý Bůh zavolá.“ On na to: „Kamkoli půjdeš a cokoli budeš dělat, budeš mít proti sobě ďábla.“ Odpověděl jsem mu slovy proroka: „Pán mi pomůže, nebudu se bát toho, co mi lidé mohou udělat.“ Když ten muž zmizel, uvědomil jsem si, že jsem mluvil s ďáblem. K rodičům do Sabarie jsem nakonec dorazil zdráv. Maminka se dala pokřtít a já měl z jejího obrácení velkou radost. Otec se ale pokřtít nenechal, byl přesvědčeným Římanem.

Pane Bože, ty znáš naše rodiny.

Prosíme tě, abychom se všichni mohli sejít u tebe v nebi.

Každému je milé, když ho má druhý člověk rád.

I rodiče mají radost, když je jejich děti mají rády.

Máš své rodiče rád? Řekni to mamince a tatínkovi ještě dnes!

UŠMUDLANEC BISKUPEM!

Bůh byl uprostřed našeho mnišského společenství a my jsme se stali svědky mnoha zázraků. Zprávy o těchto zázracích se rychle šířily. Jednoho krásného rána za mnou přišli lidé z města Tours a požádali mne, abych se stal jejich biskupem. Možná jsem byl trochu sobec, možná lenoch. Možná jsem chtěl být prostým poustevníkem v Ligugé, ale biskupem jsem opravdu být nechtěl.

Po několika dnech se k nám přiřítíl jakýsi muž jménem Rustik, který na mě naléhal. Říkal, že mu umírá žena, a abych prý šel s ním. Cestou k jeho nemocné manželce se k nám přidávali další lidé, kteří nás doprovodili až k branám Tours. Touto lstí jsem byl vlákán do města, kde si lidé přáli, abych se stal jejich biskupem. Našli se ale jiní, kteří se proti mně postavili – část biskupů, kteří byli na tuto volbu pozváni. Říkali, že je nedůstojné, aby úřad biskupa zastával člověk, který vypadá tak nechutně, je oblečen do špinavých šatů a má neupravené vlasy.

Měli pravdu, musel na mě být odpudivý pohled. Nejvíce proti volbě ušmudlance jménem Martin byl biskup jménem Protivník. Vypadalo to na pořádnou melu. Lektor, který měl předčítat ze Starého zákona, se pro

množství lidí neprodral dopředu. Všichni byli jako na trnící, když tu náhle kdosi přistoupil ke knize a začal číst slova z osmého žalmu: „Z úst dětí a nemluvňat sis připravil slávu navzdory svým protivníkům...“ Tu se zvedl křik a Protivníková strana byla poražena. Pro všechny lid z Tours to bylo jasné znamení. Ta špindíra, ten ušmudlanec Martin byl zvolen biskupem!

Ještě vám něco povím. Abych dokázal, že jsem tak moc být biskupem nechtěl, schoval jsem se před davem v hejnu hus. Jenže ta nebohá stvoření mě svým kejháním vyzradila! A aby toho nebylo málo, na památku téhle příhody si každý rok pochutnáváte na martinské huse.

Pane Ježíši, prosím tě za našeho biskupa.

Ať nás jako dobrý pastýř vede po cestě k tobě.

Zeptej se rodičů, kdo je u vás biskupem, a zjisti, co má na starosti.

MILOVANÉ TICHŮ

Byl to prý hlas lidu, hlas Boží – *vox populi, vox Dei*. Asi jsem nebyl úplně běžným biskupem. Netoužil jsem po slávě a přepychu, náš Pán Ježíš Kristus přece řekl: „Spíš projde velbloud uchem jehly, než vejde bohatý do Božího království“ (Mk 10,25). Nejdřív jsem bydlel v místnosti přiléhající ke kostelu. Ale tohle místo pro mě bylo příliš hlučné. Pořád mě tu někdo rušil od modlitby.

Našel jsem si proto tiché místo, asi půl hodiny chůze od kostela, poblíž řeky. Udělal jsem si z větví chýši a věřte mi: měl jsem to tam moc rád. I někteří další bratři si zde udělali podobné chýše. Přicházeli k nám stále noví lidé, kteří chtěli rozjímat daleko od lidských řečí. Všichni, kdo k nám přicházeli, se zříkali svého majetku. Žili jsme jako první křesťané a o všechno se dělili. Každý bydlel sám v jeskyni anebo v přístřešku. Společností nám byla samota a společně jsme se scházeli jen k modlitbě.

Z naší poustevny se časem stal významný klášter Marmoutier. Nejmladší bratři opisovali svaté knihy, aby mohl mít každý z nás u sebe Písmo svaté. V mé době se knihy musely opisovat ručně. Trvalo dalších tisíc let, než byl vynalezen knihtisk.

***Pane Bože, prosím tě, abych se dokázal ztišit
a vidět kolem sebe krásu stvoření.***

Vyber si svůj oblíbený úryvek z Bible a zkus ho ručně přepsat –
tak jako jsme to dělali my v klášteře!

OBSAH

JAK JSEM SE NARODIL	5
DĚTSTVÍ V ITÁLII	8
POTKAL JSEM ŽEBRÁKA	10
BOŽÍM VOJÁKEM	13
VOLNÝ JAKO PTÁK	16
PRONÁSLEDOVÁNÍ	19
SÍLA MODLITBY	22
UŠMUDLANEC BISKUPEM!	26
MILOVANÉ TICHŮ	28
NAPRAVENÝ BRATR	31

PODIVUHODNÉ PŘÍHODY BISKUPA MARTINA DOMA I VE SVĚTĚ

LUPÍČŮV DUCH	36
KAŽDÝ SE MŮŽE ZMÝLIT	39
PORAŽENÁ BOROVICE	42
BURGUNDANÉ PŘIJÍMAJÍ EVANGELIUM ---	45
U CÍSAŘE	47
V MOCI MOCNÝCH	50
POMOC STRÁŽNÉHO ANDĚLA	52
KONCERT Z NEBE	55
PROSTÝ PĚŠÁK JEŽÍŠE KRISTA	58

Petr Jankovec

SVATÝ MARTIN

Ilustrovala Markéta Štefková

Vydalo Karmelitánské nakladatelství v Praze
roku 2021 jako svou 2258. publikaci

Odpovědný redaktor Pavel Mareš

Obálka, grafická úprava a sazba Jaroslav Semerák

Tisk TNM PRINT s. r. o.

*Knihy Karmelitánského nakladatelství zakoupíte na eshop.cirkev.cz
a v síti kamenných Karmelitánských knihkupectví
(eshop.cirkev.cz/prodejny)*